

LUK

...skauting pro život

Zpravodaj 92. skautského střediska Šípů Praha 10

www.skauting.cz/92.stredisko

ČÍSLO 51

LEDEN 2006

OBSAH

ZAMYŠLENÍ: K NOVÉMU ROKU A JUBILEJNÍ 50-CE.... 3

RECENZE: JAK SE V ČECHÁCH SPÍ V IGLÚ? 8

ROZHOVORY: ŘEŠENÍ..... 11

HRY A HŘÍČKY: POZNÁŠ, KDO JE NA OBRÁZKU?..... 13

HRY A HŘÍČKY: SUDOKU 14

FOTOROMÁN: POHÁDKA O ČERVENÉ KARKULCE... 15

Budme šípem, miřme k cíli

Spojme při tom svoje síly

Šípy míří pouze vpřed

Sleduj jasně jejich let!

ZAMYŠLENÍ: K NOVÉMU ROKU A JUBILEJNÍ 50-CE

Nejprve krok do nového roku – aby byl dobrý, alespoň takový jako ten, co je za námi.

K tématu připojuji pár aktuálních hádanek (nápověda v závěru mého příspěvku):

*Je chlívček bez dvířček, dvanáct ovcí v něm.
Kousá, kousá – nemá zubů, lítá, lítá – nemá křídel.
Hdo se ve dne v noci točí?
De to, ha přece to stojí pořád na jednom místě.
Keryj rok má štyryadvacet hodin?*

Svoje řádky píše koncem prosince a zatím se zima ukazuje tak, jak má být, žádné globální oteplování, ideál pro lyžníky a snoubordáky. Zimní slunovrat proběhl v pozdních nočních hodinách 21. prosince, Slunce se opět odrazilo od jižního obratníku Kozorooha a začíná zdánlivě putovat k rovníku a severnímu obratníku Raka, však také s pranostikou *Na Nový rok – o slepičí krok* zapadá v tento den sluníčko asi o 8 minut později. Uplynulý rok se na popud NASA natáhl o 1 vteřinu, protože otáčení matičky Země není až tak pravidelné jak atomové hodiny, a nechtějí-li naši pozdní potomci (za 100-150 let) obědvat v noci a na večerníček koukat ráno, tak je to třeba občas srovnat.

Na tři krále zima stále (6. 1.) se mnohé skautské oddíly ve spolupráci s Katolickou charitou účastní „tříkrálové kolední“ sbírky na pomoc strádajícím. Nutno podotknout, že naši se v r. 2005 se významně činili v akci *Žlutý kvítek*, rovněž sbírka na stavbu školy v Etiopii se jim velmi vydařila. Díky, pochvala za to!

Pomocí příručky *Náš poklad (Skautské prameny)* uvádím známou tříkrálovou koledu, postihující biblický příběh z Betléma:

Koleda

My tři králové jdeme k vám
štěstí, zdraví přejeme vám.

Štěstí, zdraví, dlouhá léta,
my jsme k vám přišli z daleka.

Daleko-li cesta vaše?
Do Betléma mysl naše.

Copak ty tam černej vzadu
vystrkuješ na nás bradu?

Slunce je toho příčina,
že je má tvář opálená.

Kdybys na slunce nechodil,
nebyl by ses tak opálil.

Slunce je drahé kamení
od Kristova narození.

Půjč, Josefe, půjč plínčičky,
ať zavinem to maličký.

Maličký jsme zavinuli,
do jesliček položili.

Herodes král z okna kouká,
vidí tři krále z daleka.

Protrh se Josef ze spaní,
pojal děťátko s Marií.

Utíkal s ním do Egypta,
do toho slavného města.

Kde Maria přebývala,
nad tím domem hvězda stála.

Přebývejte s Kristem Pánem,
až na věky věkův. Amen.

A já černej vystupuju,
a nový rok všem vinšuju.

A my taky vystupujem,
a nový rok všem vinšujem.

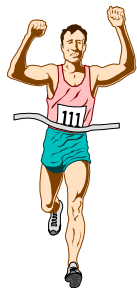

Jak vyplynulo z prosincové střediskové schůze, je program Šípů v příštím roce bohatý.

K lednovým pranostikám – *Na jména Ježíš ke kamnům nejbliž. (2. ledna); Dy je na Tři krále moc vjezd, hurodí se hodně brambůrů. Vincence slunečnost dává vína hojnost. (22. ledna); Teplý leden, ze strychu mandel jeden. Je-li teplo v lednu, sahá bída ke dnu. Růste den, růste zima. Den svítí, noc pálí.* – podotýkám, že pokud jste těmto pozoruhodným slovním hříčkám porozuměli a jejich smysl pochopili, ne

vše je nutno brát doslova, ale připomínám, že 28. ledna je tradiční ZIMNÍ PŘECHOD BRD. Absolvoval jsem jich s Baghýrou a vlčaty pěknou řádku, v loňském lednovém LUKU jsem se zmínil o řadě pozoruhodných námětů, spojených s touto výpravou. Tak jen nahlédněte do starších tisků, jinak pochodníkům, kteří vyjdou z Mníšku, doporučuji „stříhnout“ to hned prudce nahoru na Skalku a potom pohodlný lesní špacír na Kytínskou louku. Je tak větší pravděpodobnost vnímat a potkat se s Fabiánem, duchem tohoto horského pásma.

V pozdním jaru mají naše překlonoaná vlčata a světlušky – Lvíčata – možnost zazávodit si v soutěži o totem náčelníka a stuhu náčelní. Pokud není odvaha se poměřit s šestkami ostatních smeček a rojů s ohledem na věk našich mláďat, lze si uspořádat vlastní závod. Děti rády závodí!

Další perspektivní výzvu pro skautky, skauty, rangers a rovery vidím v pokusu účastnit se příštího Světového jamboree v Anglii 2007, pořádaného na počest 100. výročí založení skautingu. Na to je třeba se připravit s dostatečným předstihem včetně jazykového tréninku. Někdejší naši záběhličtí skauti se v roce 1947 účastnili Světového jamboree míru ve francouzském Moissonu. Držím palce. Tenkrát to byl rovněž můj sen, ale z mého rodného zapadákovy jsem šanci zřejmě neměl.

Ještě pár slov k novému roku

V zimní přírodě jsem rád pozoroval ptactvo, pro něž je toto období zpravidla velmi kruté. U mého rodného domu stál před okny neobvykle košatý jasan, opatřený na vrcholu menším stožářem s budkou pro špačky. Ti samozřejmě na podzim odletěli do tepla a v zimě, jež u nás byla vesměs pořádná, mívala na tento ptačí byteček zálsusk žluna. Špaččím otvorem ale neprolezla, takže svým mohutným zobanem datlovitého fešáka se pustila

do zvětšování vstupu. Koukal jsem, jak do dřevěné desky mlátí, byly to dobré „pecky“; svého cíle dosáhla. Vedle krásně zelené žluny s červeným temenem vysedávali na jasanu párky hýla obecného. Zavalití samečci vystavovali svá načervenalá bříška, samičky byly našedlé. Jinak krasavci. Horší bylo, že žlunou zdevastovanou budku jsme museli po zimě opravit, špaček by tak velkou dírou do budky nelezl.

Z ptačích řečí (podle národopisných charakteristik):

Vrány: Náš – náš – (poznámka- u nás spíš vídáme havrany než vrány)

Straky: Čí to kůň? Čí to kůň?

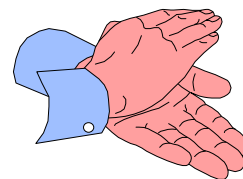
Holub doupňák): Můj buk, můj buk! (brání svůj strom před dřevorubcem)

Žluna:

Klik, klik, byl tu milý s milou, se sekerou, pilou, klik, klik, klik.

Klik, klik, byl tu milý s milou, se sekerou, pilou, klik, klik, klik.

Jak moc je to výstižné nechám na vás. Ještě k úvodním hádankám: rok – sníl – sjet (spisovně svět) – hodiny – Novyj rok.

K jubilejní 50-ce

Jubilejní padesátý LUK se podle mne vskutku vyvedl, je zdařilý. Rád bych k jednotlivým příspěvkům přičinil nějaké poznámky.

Tak úvodní Flekovo slovo je vskutku hodné střediskového vůdce, v intencích našich myšlenek, jen jsem trochu skeptičtější v problematice počínání si mladíků z pařížských, londýnských i jiných předměstí. Obávám se, že je to složitější, než si vůbec umíme představit.

Flekova reportáž z Pittsburghu, zejména v barevném provedení, jeho stávajícího působiště je perfektní. Nejen Tučňáci, ale též někdejší záchytný bod mnoha českých a slovenských vystěhovalců, pracovníků tamních oceláren, dolů a dalšího těžkého průmyslu. Po válce v r. 1946-48 jsem si v akci navazování bratrských kontaktů dopisoval s orlím skautem (Eagle

scout) z Pensylvánie. Po únoru 48 korespondence šla do ztracena. Mám prosbu na Fleka, jestli by se nepokusil u amerických skautů zjistit, zda je ještě naživu. Jmenoval se *Jack Hofmann*, ze *Scrantonu* (Pa), myslím, že bydlel v Jackson Street. Poslal mi tehdy handbook amerických skautů a Baden-Powellovo Scouting for boys. Mohl by být stár tak asi jako já či ještě starší. Moc by mne to zajímalo.

Ve svém příspěvku jsem se dopustil chyby: letopočet posledního Robinova tábora na Slovensku před normalizací byl 1970, nikoliv 1971.

Jáčkovu nesmírně zajímavou reportáž z cesty po Dánsku jsem četl jedním dechem, scházely mi jen texty k obrázkům pomníků, ten druhý byl zřejmě pohádkář Andersen?

K Trpasličí poesii neumím posoudit, co je trpasličí a co Plíhal, na něj expert nejsem. Jinak verše jako zvon, i úderné, moc se mi líbili astrofyzikové s velkým třeskem.

Rozhovory – Z filmů mne přistihly při veliké ignoranci, poznal jsem akorát *Černé barony*, jež jsem neviděl, ani nedočel, byť jsem byl sám černým baronem 2¹/₂ roku na dole Ludvík v Ostravsko-orlovské pánvi jako rychlorazič důlních chodeb. Ona to nebyla tenkrát žádná legrace, natož sranda.

Potterománie mne nepostihla, asi jsem už na to moc starý a *fantasy* mne nebere ani profesně. Předčítal jsem své doby vnukům ze dvou svazků o čarodějném učni, ale složitá souvětí v páně Medkově překladu byla na zlomení jazyka včetně jmen aktérů. Originál paní Rowlingové jsem nečetl, nicméně je komerčně zdatná a úspěšná.

Zprávy z výjezdu do Mentaurova jsou svěží, méně obvyklé, čtivé. K pokřikům s rýmem na – is poznamenávám, že *digitus* (*dajdžajtys*) je latinského původu a znamená *prst, palec*. Člověk totiž začal počítat na prstech ruky, vzpomeňme na náš předškolní věk!

Poezie & próza České čítanky je excelentní. Jako odkojenec někdejšího klasického gymnázia, prošeďší tvrdým kurzem české literatury vyjadřuji autorům neskonale obdiv.

K fotorománům: Bowie, Bono Vox, Bon Jovi či Bon Uzlík – tyhle *stars* mívají své maléry, skandály; hlavně, že to dobře dopadlo.

Ve fotorománu *s utřeným nosem* je neobvyklý tandém hrošice a žirafáka, mise ovečky spolu s medvědem je vzácná, snad ti Ufoni.

Vizovické pečivo jsem nezkoušel, jen vždy obdivoval.

Takže držte autorský elán, máte na to. Vše nejlepší v roce 2006 vám

vespolek přeje

Grizzly

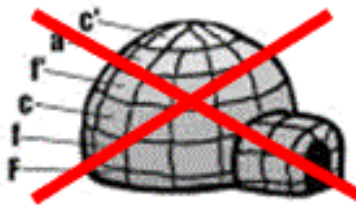
RECENZE: JAK SE V ČECHÁCH SPÍ V IGLÚ?

Dříve než si budete moci vyzkoušet, jaké to je přespat v iglú je potřeba učinit jeden důležitý krok a to si iglú postavit. Dobré načasování pro vznik stavby bývá v zimních měsících, protože se tak vyhnete problémům se sháněním stavebního materiálu. Také v policejních statistikách ubude nevysvětlitelných případů v supermarketech vyloupených mrazáků atd.

Jak na stavbu? Prvním krokem je zajistit dostatečně silný tým lidí, kteří se budou starat o dodávání stavebního materiálu. Bude ho potřeba hodně a ve vhodné kvalitě. Nám se podařilo „cihly“ vysekávat z dolní vrstvy sněhové vrstvy, která byla o poznání tvrdší a kompaktnější než nově padlý sníh.

Cihly musí být dostatečně silné, aby se mohly opřít o sebe hezky ze strany, a skládají se postupně na sebe podél obvodu. V nižší části stavby na „placato“, aby se vytvořila základna dostatečně silná pro celou kopuli, ve vyšších řadách hezky na výšku. Taky se nám osvědčilo stavět iglú spíše větší než-li menší neboť se tak sníží míra zakřivení stavby, a tedy usnadní její tvorba.

Dalším důležitým poznatkem je, že není dobré stavět cihly do rovných řádků ale spíše z nich vytvářet zubaté „hradby“. Mnohem lépe se tak začíná nová vyšší řada, neboť se velmi snadno zachytí o výstupky řady nižší, což se vám u zarovnaných řad nepovede a celá konstrukce má tendenci se

zřítit. Před přichycením nových cihel je dobré ty předchozí pocukrovat lepivým prašanem, ale základem rychlého stavění je „přimáčknutí“ cihly k jejich sousedům po stranách a případně zesílit tlak ještě menším sněhovým klínem. Tření pak zajistí, že vám nic na hlavu nespadne.

Celá stavba i při dobré organizaci práce a hlavně vhodném sněhu zabere několik hodin, nejspíše celé odpoledne. My jsme stavěli cca 4 hodiny v 5 lidech, kdy nejdříve

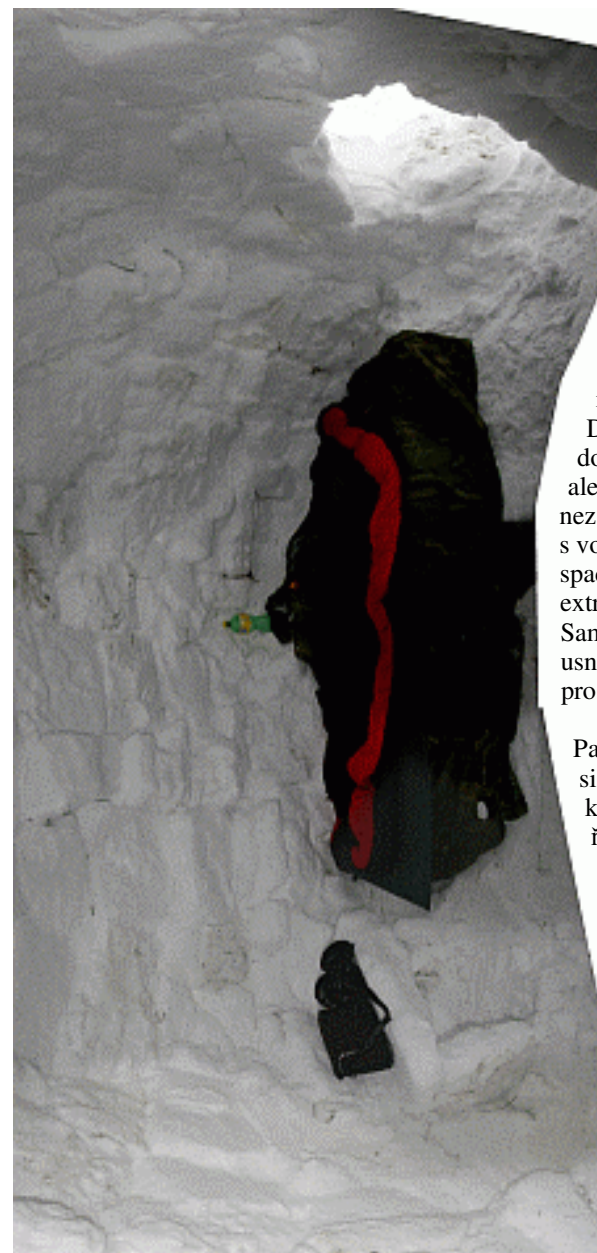

většina týmu vysekávala ze sněhu cihly a poté jsme ve dvou a dokonce ve třech sestavovali poslední řádky stropu iglú. Stavba je fyzicky velmi náročná a bez teplého oblečení a velkého odhodlání nerealizovatelná. Když však budete dostatečně vytrvalí, tak výsledkem nadchnete celé okolí a to včetně dvou téměř dostudovaných architektů.

Iglú (průměr cca 3metry) v celé své kráse:

Jaké je přespání? Když už máte iglú, kde byste chtěli přespát, hotové, tak je potřeba vyzkoušet, zda je dostatečně pevné pro bezpečné přespání. Nikdo by se přeci nechtěl nechat ve spánku omráčit padajícími mnohakilovými ledovými cihlami! Rovněž se vyplatí utěsnit případné mezery a škvíry, čili tak 10 minut na něj z vnějšku házet lopatou sněh, protože díky zakřivení se iglú zevnitř tváří jako daleko lépe usazené než ve skutečnosti je. Nezbytnou podmínkou pro přenocování jest také patřičná výbava. Tj. v první řadě ne teplý spacák, jak by kde kdo čekal, ale hlavně pořádná podložka pod něj.

(obrázek je pootočen: směr pohledu zprava)
Pro 51. číslo LUKu, **Flek**

Hlavní problém totiž není nízká teplota (iglú se dá poměrně dobře vytopit i svíčkou), ale teplo, které se uvolní ze spáče během noci a může roztát sněhovou vrstvu pod vašim tělem a vy se tak probudíte uprostřed loužičky. V mém případě se maskovací pončo a nafukovací karimatka postaraly o dostatečnou izolaci od ledové podložky. Druhou důležitou instancí je dobrý spacák a to řádně teplý, ale jelikož mi během přenocování nezamrzla v iglú ani láhev s vodou, tak vystačíte i se spacákem s mnohem menším extrémem než mých -25°C . Samozřejmě, že ještě před usnutím je potřeba dobře uzavřít prostor vchodu.

Pak již stačí jen zavřít oči a užít si pocit, že spíte ve stavbě, kterou jste si postavili. A jak se říká, jak na Nový rok, tak po celý rok.

ROZHOVORY: ŘEŠENÍ

Milé skautky, milí skauti, milé světlušky, milá vlčata, milé rangers, milí roveři, milé oldskautky, milí oldskauti, milí kamarádi, milí rodiče, milí přátelé, milí známí, zkrátka všichni, komu se tento časopis dostal do ruky...

V minulém čísle časopisu Luk jsme Vám přinesly několik filmových rozhovorů. Některé filmy jste možná poznali hned, nad některými možná přemýšlíte doted' ;-). Nezoufejte - dál už přemýšlet nemusíte, na následujících řádkách se dovíte, z jakých filmů uvedené rozhovory byly...

HS

...
„My sme na sebe mluvili?“
„Mluvili!“

...
Pekařův císař

...
„No, děvenko, tři sta let je tři sta let. To kupříkladu u lidí obnáší takovejch devět generací...“
„Vy ste byl někdy u lidí?“

...
Dívka na koštěti

...
„Bohoušku, nesmíš věřit všemu co se říká v televizi.“
„Já nevěřím všemu co říkali v televizi, říkám jenom, tam, tam říkali, von si stoupne na zadní, vztyčí přední tlapy, měří tři metry sedmdesát, možná víc, no ...!“

...
Pelíšky

...
„Zlobří sou jako cibule...“
„Smrděj?“
„Jo. ... Ne!“

...
Shrek

...
„Vždycky pomáhej slabším.“
„Dobrá.“
„A starším ustupuj!“
„Dobrá.“

...
Mrazík

...
„No proto! ... Pohleď, dcero moje, král Kazisvět je...“
„Opičák!“

...
Princezna se zlatou hvězdou

...
„Vy stě kapitán, Oriech. Ja už nie. Čo bolo, to bolo. Terazky som majorom.“

...
Černí baroni

...
„No, a co to je, prosim tě?“
„No to já nevím, ale je to dobrý, teda. Fakt to je dobrý!“

...
Knoflíkáři

HRY A HŘÍČKY: POZNÁŠ, KDO JE NA OBRÁZKU?

Kdo se ukryvá za tajemnou fotografií?

Na obrázcích níže jsou schováni roveři a rangers z roverského kmene Excalibur.

Je obtížné je rozeznat, ale třeba se ti to podaří!

Iáček

HRY A HŘÍČKY: SUDOKU

Co je Sudoku?

Jistě jste si pomysleli, že hra s takovým názvem pochází z Japonska, ve skutečnosti se však hraje ve světě už několik let. Japonci objevili tuto hru pod názvem „Number Place“ (volně přeloženo Umístěte čísla) v jednom americkém časopise a pojmenovali ji **sudoku** (su znamená číslo a doku by se dalo přeložit jako jeden jediný nebo starý mládenec). V Japonsku, kde mají číselné hlavolamy převahu nad slovními, se tato hra okamžitě ujala, přesto, že klasické křížovky v japonštině nejsou nijak populární.

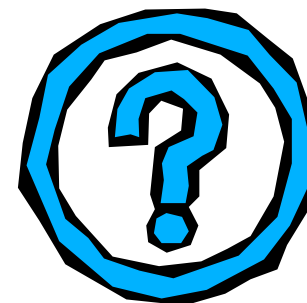
Hlavolamy sudoku se staly mánií v Japonsku v roce 2004 a toto šílenství postupně zachvátilo celý svět a proniklo na stránky světových deníků.

Zkuste to

Zde je nevyřešený hlavolam sudoku. Hrací plochu tvoří čtvercová mřížka o rozměrech 9x9 čtverečků, která je rozdělená na 9 menších čtverců 3x3. Každý hlavolam má logické a jediné řešení. **Abyste ho úspěšně vyřešili, musí každá řada, každý sloupec a každý čtverec obsahovat všechna čísla od 1 do 9.**

			8	3	4			
3				4	8	2	1	
7								
		9	4		1		8	3
4	6		5		7	1		
								7
1	2	5	3					9
		7	2	4				

		7			3	6	4	
			8	9			3	1
			5		4			
3	7							
1	2						9	4
							6	2
			1		9			
6	1			4	5			
	5	4	6			1		

Tom

FOTOROMÁN: POHÁDKA O ČERVENÉ KARKULCE

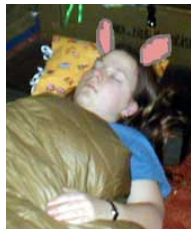
Hlavní postavy:

Karkulka
(Žába)

Maminka
(Mája)

Vlk
(Klíště)

V pohledném stavení na konci vesnice bydlela sedmkrát trestaná světice. Od mládí fandila procházkám v šeru na jejich památku vlastnila dceru. Křehounkou dívenku, s nosem jak okurka červeným po rumu - no prostě Karkulka. Jednou, když matička dívenku spatřila dala jí lepáka a něžně pravila.

Rychle si oblékni červenou sukénku babička za lesem dostala žloutenku Dones jí guláše aspoň půl hrnka ať bába vyskočí zas

K čemu je matičko červená suknička ta jenom přiláká vlčího myslivce jestli mě znásilní, tak jako včera nebudu už tvoje nevinná dcera

Nedávej bázlivým myšlenkám průchod než bába za léky utratí důchod připrav se ihned do startovní polohy pořádný guláš ji postaví na nohy

15

Popadla Karkulka aktovku s jídlem a běžela lesem jak píchnutá šídlem navzdory vábivé červené sukničce nestřetla na cestě vlčího myslivce. Svalnaté nohy a kvalitní pohorky brzy ji donesly do známé chaloupky.

Vyndala z aktovky dietní potravu pak v lóži spatřila podivnou postavu.

Co je to za fóry tak brzo po ránu? vlk se tu placatí v bábině županu?

Jen pojď dál děvenko a nestůj u dveří bábu jsem posnídal, ty zůstaň k večeri Máš hezký tvářičky, jak žádná druhá zato ta babice byla dost tuhá.

Tak to sis vybral jakostní potravu nejseš ty blbečku tak trochu na hlavu? Pozdě mě nazýváš spanilou děvenkou sežral jsi babičku s infekční žloutenkou!

Foto: Hrošík